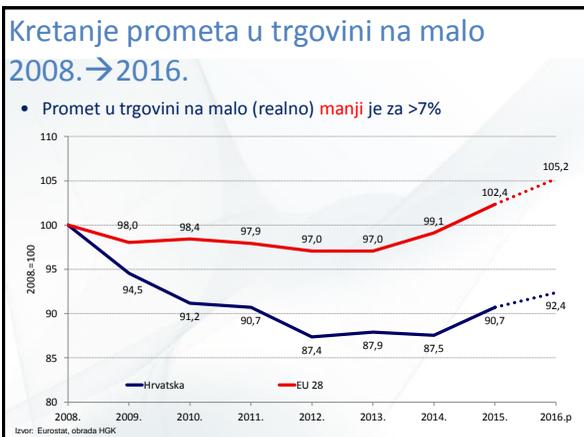

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
 CROATIAN CHAMBER OF COMMERCE

Gospodarski trendovi u RH i razvojne raznolikosti hrvatskih županija

Mr.sc. Zvonimir Savić
 Sektor za financijske institucije, poslovne informacije i ekonomske analize, HGK
 Slavonski Brod, 4. srpnja 2017.

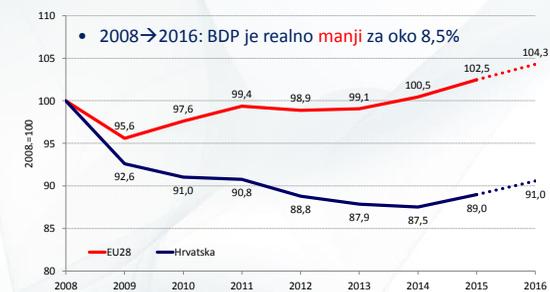
Zaposlenost 2008. → 2016.

- Broj zaposlenih je **manji** za oko 12%

Kretanje BDP-a 2008.-->2016., 2008.=100

- 2008→2016: BDP je realno **manji** za oko 8,5%

Kretanje BDP-a

Veličina BDP-a najbolji je pokazatelj različite gospodarske snage pojedinih županija.

Tako se od 328,1 milijardi kuna, koliko je iznosio bruto domaći proizvod (BDP) u 2014. godini na razini Hrvatske, čak trećina ili točno 33,3% odnosilo na **Grad Zagreb**.

Dodaju li se Zagrebu Istarska i Primorsko-goranska županija, njihov BDP čini **gotovo 50%** ukupnog BDP-a Hrvatske.

Županija	2008.	2014.	Stopa 2014./2008., u %
Republika Hrvatska	347.685.002	328.109.379	-5,5
Kontinentalna Hrvatska	238.495.918	223.101.111	-6,3
Grad Zagreb	11.004.765	109.098.168	+1,8
Zagrebačka	19.458.139	19.169.563	-1,5
Krapinsko-goranska	7.070.088	6.489.203	-8,3
Varaždinska	11.916.147	11.175.354	-6,3
Koprivničko-križevačka	8.049.434	7.419.987	-7,8
Međimurska	7.539.679	7.493.343	-0,6
Bjelovarsko-bilogorska	7.027.915	6.178.567	-12,1
Virovitičko-podravska	4.522.831	3.540.223	-21,7
Posušsko-slavonska	4.016.308	3.332.090	-17,0
Brodsko-posavska	7.540.911	6.647.578	-11,8
Opatičko-baranjska	20.697.689	18.303.414	-11,6
Vukovarsko-srijemska	9.243.619	7.793.581	-15,8
Karlovačka	8.040.041	7.213.174	-10,3
Štačko-moslavačka	10.331.352	9.256.966	-10,4
Jadranska Hrvatska	111.189.084	105.908.268	-5,9
Primorsko-goranska	28.945.151	28.123.012	-2,8
Ličko-severnjačka	3.581.605	2.898.250	-19,1
Zadarska	11.785.750	10.713.581	-9,1
Šibensko-kninska	6.779.187	6.490.366	-4,3
Splitsko-dalmatinska	29.770.842	27.084.058	-9,0
Istarska	20.577.258	20.300.702	-1,8
Dubrovačko-neretvanska	9.749.291	9.498.300	-2,6

Izvor: DZS, obrada HGK

BDP po stanovniku

BDP po stanovniku po županijama istovremeno je upućivao na veliku razliku u razini razvijenosti pojedinih županija. Tako je najrazvijeniji **Grad Zagreb** imao oko 3,1 puta veći BDP po stanovniku od najnerazvijenije **Virovitičko-podravске županije**.

U kombinaciji relativno visokog udjela u nacionalnom BDP-u te relativno visoke stope pada, najveći negativan utjecaj na kretanje BDP-a Hrvatske u promatranom razdoblju ipak je imala **Splitsko-dalmatinska županija**.

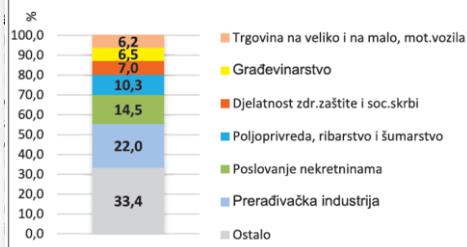
Županija	2008.	2014.	Stopa 2014./2008., u %
Republika Hrvatska	80.653	77.456	-4,0
Kontinentalna Hrvatska	81.624	76.779	-6,1
Grad Zagreb	141.756	136.640	-3,6
Zagrebačka	61.927	60.229	-2,7
Krapinsko-zagorska	52.606	49.906	-5,1
Varaždinska	67.195	64.458	-4,1
Koprničko-križevačka	68.593	65.342	-4,7
Međimurska	66.255	66.271	0,0
Bjelovarsko-bilogorska	57.212	53.502	-6,5
Virovitičko-podravnska	51.846	43.145	-16,8
Požeško-slavonska	50.023	44.458	-11,1
Brodsko-posavska	46.664	43.191	-7,4
Ogječko-baranjska	66.903	61.380	-8,3
Vukovarsko-srijemska	50.264	44.993	-10,5
Karlovačka	60.598	58.213	-3,9
Sisačko-moslavačka	57.708	56.529	-2,0
Jadranska Hrvatska	78.662	74.789	-4,9
Primorsko-goranska	97.245	95.743	-1,5
Ličko-senjska	67.601	59.680	-11,7
Zadarska	70.233	62.540	-11,0
Šibensko-kninska	60.711	61.561	1,4
Splitsko-dalmatinska	65.540	59.573	-9,1
Istarska	99.119	97.083	-2,1
Dubrovačko-neretvanska	80.200	77.652	-3,2

Izvor: DZS obrada HGK

BDV i djelatnosti

NAJVAŽNIJE GOSPODARSKE GRANE

struktura bruto dodane vrijednosti u 2014. godini

Izvor: DZS; izračun: HGK

Osiguranci HZMO-a

Na pad stope nezaposlenosti kod svih županija utjecao je veći pad broja nezaposlenih (koji je dijelom povezan i s demografskim i emigrantskim kretanjima), dok niti u jednoj županiji nije ostvaren rast broja zaposlenih odnosno osiguranika mirovinskog osiguranja.

Pritom su se razinama iz 2008. godine više približile županije **Jadranske Hrvatske** nego **Kontinentalne Hrvatske**, najviše **Ličko-senjska i Zadarska**.

Županija	2008.	2016.	2016.-2008.
Republika Hrvatska	1.613.055	1.460.389	-92.666
Kontinentalna Hrvatska	1.096.710	977.799	-118.911
Grad Zagreb	475.586	434.160	-41.426
Zagrebačka	77.686	73.202	-4.485
Krapinsko-zagorska	37.141	35.802	-1.338
Varaždinska	66.977	62.300	-4.677
Koprničko-križevačka	41.104	33.335	-7.769
Međimurska	42.296	39.627	-2.670
Bjelovarsko-bilogorska	37.644	29.875	-7.769
Virovitičko-podravnska	24.398	18.460	-5.938
Požeško-slavonska	20.931	18.504	-2.427
Brodsko-posavska	42.477	35.869	-6.608
Ogječko-baranjska	98.164	84.091	-14.072
Vukovarsko-srijemska	46.671	39.616	-7.055
Karlovačka	38.869	34.000	-4.869
Sisačko-moslavačka	46.770	37.958	-8.812
Jadranska Hrvatska	516.344	482.990	-33.354
Primorsko-goranska	126.282	111.910	-14.363
Ličko-senjska	14.678	14.473	-203
Zadarska	51.260	50.960	-301
Šibensko-kninska	31.088	30.141	-947
Splitsko-dalmatinska	156.906	146.778	-10.128
Istarska	91.741	85.262	-6.479
Dubrovačko-neretvanska	44.391	43.293	-1.098

Izvor: HZMO; izračun: HGK

*prosjek godine izračunat kao prosjek stanja krajem svakog kvartala

Prosječna neto plaća

Razinu plaća po županijama karakterizira velika razlika među županijama s najnižom i najvišom neto plaćom i stabilnost tog odnosa od 1:1,46.

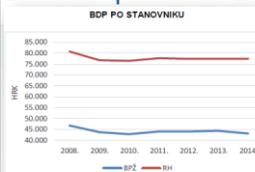
Pritom višu neto plaću od prosječne u Hrvatskoj u svim godinama bilježi samo **Grad Zagreb** i u tome mu se tek povremeno (u 2008., 2009., 2013. i 2014. godini) pridružila jedino **Primorsko-goranska županija**.

Stabilna je i lista županija s najnižim plaćama, pri čemu se na posljednjem mjestu izmjenjuju **Međimurska** i **Varaždinska županija**.

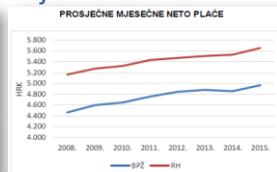
Županija	2008.	2015.	Stopa rasta 2015./2008., u %
Republika Hrvatska	5.161	5.650	9,5
Kontinentalna Hrvatska			
Grad Zagreb	6.040	6.626	9,7
Zagrebačka	4.960	5.492	10,7
Krapinsko-zagorska	4.411	4.887	10,8
Varaždinska	4.290	4.545	5,9
Koprivničko-krizevačka	4.635	5.190	12,0
Međimurska	4.133	4.652	12,6
Bjelovarsko-bilogorska	4.421	4.720	6,8
Virovitičko-podravska	4.267	4.667	9,4
Podrčko-slavonska	4.457	4.875	9,4
Brodsko-posavska	4.464	4.964	11,2
Ogječko-baranjska	4.600	5.166	12,3
Vukovarsko-srijemska	4.501	4.908	9,0
Karlovačka	4.876	5.244	7,5
Sisačko-moslavačka	4.857	5.173	6,5
Jadranska Hrvatska			
Primorsko-goranska	5.193	5.620	8,2
Ličko-sepička	4.777	5.114	7,1
Zadarska	4.996	5.330	6,7
Šibensko-kninska	4.889	5.198	6,3
Špilsko-dalmatinska	4.947	5.270	6,5
Istarska	5.106	5.608	9,8
Dubrovačko-neretvanska	5.055	5.628	11,3

Izvor: DZS, obrada HGK

Brodsko-posavska županija - trendovi

Izvor: DZS, obrada HGK

Izvor: DZS, obrada HGK

Izvor: FNA, izračun: HGK

Izvor: DZS, obrada HGK

FDI 1993.-2016.

Grad Zagreb ima FDI 30% viši nego svih 20 županija.

Razlika između Kontinentalne i Jadranske Hrvatske je velika – vrijednost FDI

Županija	Kumulativno 1993. - 2016.	Izravna ulaganja kumulativno po stanovniku, u EUR ¹⁾
Republika Hrvatska	30.767,8	7.319,4
Kontinentalna Hrvatska	23.056,2	6.497,7
Grad Zagreb	20.448,7	25.574,7
Zagrebačka	1.582,7	5.000,5
Krapinsko-zagorska	241,9	1.876,3
Varaždinska	436,6	2.540,0
Koprivničko-krizevačka	88,5	787,6
Međimurska	82,4	732,4
Bjelovarsko-bilogorska	82,4	724,4
Virovitičko-podravska	16,8	208,8
Podrčko-slavonska	44,3	602,9
Brodsko-posavska	136,0	900,4

Županija	Zemlje s najvećim FDI u županiji	Vrijednost, mil. EUR	Djelatnost s najvećim FDI u županiji	Vrijednost, mil. EUR
Brodsko-posavska	AUSTRIJA	38,8	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	86,7
	NIJEMAČKA	32,8	Informacijske uslužne djelatnosti	10,0
	RUSIJA	23,1	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	9,9

Izrazi po stanovniku tada je vrijednost u Jadranskoj Hrvatskoj manja za 40%.

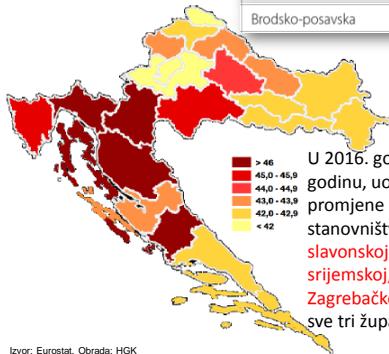
Županija	Vrijednost, mil. EUR
Šibensko-kninska	367,2
Špilsko-dalmatinska	1.500,4
Istarska	1.992,8
Dubrovačko-neretvanska	667,1

Izvor: HNB, obrada HGK

1) za broj stanovnika uzeta je procjena DZS-a za 2015. godinu

Demografija županija po medijanu dobnih skupina, 2016.

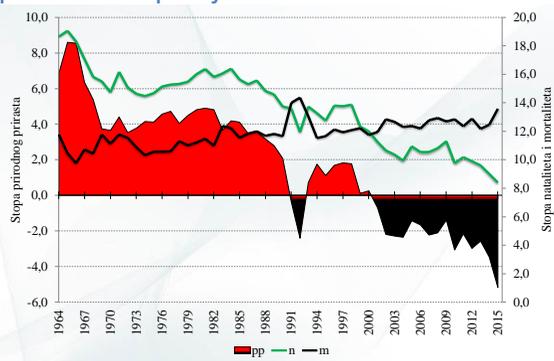
NUTS 3 regija	2014.	2015.	2016.
Brodsko-posavska	41,4	41,8	42,1

U 2016. godinu u odnosu na 2014. godinu, uočljivo je da su najveće promjene u pravcu starenja stanovništva izražene u Požeško-slavonskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Brodsko-posavskoj i Zagrebačkoj županiji, pri čemu su sve tri županije „ostarile“ za 0,7 g.

Izvor: Eurostat, Obrada: HGK

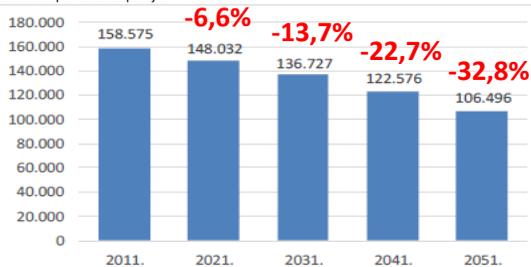
Prirodno kretanje stanovništva Brodsko-posavske županije 1964.-2015.

Brodsko-posavska županija

PROJEKCIJE KRETANJA STANOVNIŠTVA DO 2051. GODINE

Brodsko-posavska županija

Podatke pripremio posebni savjetnik predsjednice RH za demografsku obnovu dr. sc. A. Akrap ; obrada: HGK

HGK–INDEKS GOSPODARSKE SNAGE ŽUPANIJA

Županija	BDP po stanovniku, prosjek 2012.-2014. indeksi, RH=100	Prosječna neto plaće po zaposlenom, prosjek 2013.-2015. indeksi, RH=100	Ukupni prihodi po zaposlenom, prosjek 2014.-2016. indeksi, RH=100	Neto dobit poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2014.-2016. indeksi, RH=100	Prihod na inozemnom tržištu po zaposlenom, prosjek 2014.-2016. indeksi, RH=100	Stopa nezaposlenosti, prosjek, 2014.-2016. indeksi, RH u odnosu na županiju	Demografija – indeksi promjene broja stanovnika 2011./2011.	HGK indeks gospodarske snage, RH=100
Grad Zagreb	177,8	116,9	130,5	132,6	102,6	201,3	100,9	147,6
Istarska	124,2	99,0	86,4	138,4	140,7	187,5	98,8	127,3
Pomororsko-goranska	125,8	99,9	76,1	71,8	88,4	127,7	97,0	105,5
Varaždinska	82,0	80,4	77,8	57,9	149,4	155,1	98,1	95,6
Zagrebačka	76,5	96,2	118,7	89,9	100,7	105,9	102,3	95,2
Dubrovačko-neretvanska	97,8	99,2	66,4	100,4	64,8	96,9	98,4	92,1
Zadarska	80,0	95,7	76,9	86,2	100,8	103,9	102,1	91,3
Međimurska	83,5	81,9	62,1	59,2	112,0	128,6	97,9	91,0
Štajersko-križevačka	86,3	92,4	82,8	79,5	100,7	96,1	96,5	90,7
Trgovačko-zagorska	62,5	86,0	74,9	76,2	133,6	109,4	97,0	87,1
Karlovačka	75,0	94,5	72,0	110,2	92,7	82,6	90,2	85,8
Osječko-baranjska	79,1	91,5	85,6	66,1	88,3	61,5	96,1	80,9
Špilsko-dalmatinska	76,7	94,4	76,2	82,8	62,1	74,2	98,1	80,8
Sisačko-moslavačka	76,3	92,4	73,2	86,7	146,3	56,8	87,1	79,7
Šibensko-kninska	78,2	92,5	66,0	62,4	60,2	82,0	89,2	77,6
Vukovarsko-srpska	58,4	86,8	103,4	86,7	92,0	57,7	92,3	77,3
Ličko-severska	76,4	91,0	61,2	69,6	52,0	83,2	85,6	76,0
Brodsko-posavska	56,6	88,1	67,3	47,2	108,7	60,9	93,4	71,6
Baranjsko-bilogorska	67,6	84,0	65,5	41,3	49,0	64,6	91,8	68,0
Slavonsko-slavonska	58,8	86,2	57,5	44,0	68,6	72,7	89,5	67,9
Virovitičko-podravska	54,3	80,6	65,0	48,6	81,0	54,8	92,3	67,7

Županijski „NAJ” – Brodsko-posavska županija

- Poslovanje nekretninama značajnija djelatnost nego u drugim županijama Kontinentalne regije: druga najvažnija djelatnost nakon prerađivačke industrije (čini 14,5% BDV-a).
- U posljednje dvije godine sve gospodarske djelatnosti pokazuju znakove oporavka, kao i investicije.
- Stopa nezaposlenosti najniža od 2009. g.
- Posljednje dvije godine raste broj osiguranika HZMO – najviši od 2011. godine, gotovo 36 tisuća.
- Nakon Virovitičko-podravske, broj osiguranika se najviše približio razini 2008.g. (manji za 6,6 tisuća) među slavonskim županijama
- Broj nezaposlenih je od 2008. g. najviše pao među slavonskim županijama.

Županijski „NAJ” – Brodsko-posavska županija

- Najniža stopa nezaposlenosti među slavonskim županijama (nakon Požeško-slavonske).
- Robni izvoz raste dinamično posljednje dvije godine; saldo robne razmjene je pozitivan od 2013. g.
- Treći najveći relativni rast robnog izvoza u posljednjih pet godina (+105,6%) među svim županijama.
- Najveći udio prerađivačke industrije u izvozu (82,6%) među slavonskim županijama (nakon Požeško-slavonske).
- Najveća prosječna plaća među slavonskim županijama nakon Osječko-baranjske, kao i najveći rast plaće od 2008.g.
- Najviše studenata među slavonskim županijama na 1.000 stanovnika (nakon Požeško-slavonske).
- FDI per capita (1993.-2016.) najveći među slavonskim županijama (nakon Osječko-baranjske).

Hvala na pozornosti!